አማርኛ ቋንቋ ትምህርት

ዘጠነኛ እና አሥረኛ □ክል

Desktop/ Files September 2008/ Amharic Grade 9and10 Comp 1CV2

ማ □ · □

መ□ቢ.ጸ ....
የመጀመሪያው ወሰነ-ትምህርት ....
□ሁለተኛው ወሰነ-ትምህርት ....
ለማጣቀሻ የሚያገለግሉ መጻሕፍት ዝርዝር ....

አዘጋጆች

- □/ር ሮት ሄ□ስ - የውጭ አማካሪ
- ረዳት ፕሮፌሰር አለም □ሸቱ - የሃገር ውስጥ አማካሪ
- ጥላሁን ገ/ክርስቶስ - አጠቃላይ ትምህርት ስ/ት/ማ/ዝ/መምሪያ ት/ሚ
- ተስኛ□ ቴሴሞ - አጠቃላይ ትምህርት ስ/ት/ማ/ዝ/መምሪያ ት/ሚ
- ሃኒም ይስሐቅ - አጠቃላይ ትምህርት ስ/ት/ማ/ዝ/መምሪያ ት/ሚ
- ታደሰ እሸቴ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ሰናይት ከበደ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህርት
- ዥሲሁን መለሰ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ደመላሽ አለሙ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ተሸመ ሰንበቶ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ሰለሞን □ጁሉ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- አበበ ቢቂላ - ከኦሮሚያ ብ/ክ/መ/ትምህርት ቢሮ
- ቴቱ ካሚሶ - ከደቡብ ሕዝቦች ብ/ክ/መ/ ትምህርት ቢሮ
- □□ጳ ታከለ - ከደቡብ ሕዝቦች ብ/ክ/መ/ ትምህርት ቢሮ
- አ ቃ□ ጻ ሬሳ - ከቤኒሻንጉል ጉሙዝ ብ/ክ/መ/ትምህርት ቢሮ
- ፖክ ካዊች - ከጋምቤላ ብ/ክ/መ/ትምህርት ቢሮ
- በድሪያ ኡመር - ከድሬዳዋ አስተዳደር ካውንስል ትምህርት ቢሮ

መ □ ቢ ጸ

በቋንቋ አማካኝነት ሃሣብ ማስተላለፍና ሃሳብ መቀበል የሰው ልጅ የእለት ተእለት ሕይወት መገለጫ ነው:: ለዚህም ነው ቋንቋ ከሰው ሕልውና ተነጥሎ የማይታይ ወሳኝ መሳሪያ ነው እየተባለ የሚገለጸው:: የዚህን ወሳኝ መሣሪያ ጥቅም ባገናዘበም የሰው ልጅ ቋንቋን መደበኛ በሆነ መንገድ ሲያስተምር በርካታ አመታት ተቆጥሯል:: በዚህ አይነቱ መደበኛ የትምህርት ሂደት ውስጥ በእቅድ የተዘጋጁ የማስተማሪያና የመማሪያ መሣሪያዎች ተግባር ላይ መዋላቸው የተለመደ ነው:: ከነዚህም ውስጥ ለትምህርት ሥራ ወሳኝ ሚና ያለው ስርአተ ትምህርት ነው::

ስርአተ ትምህርት አንድ ጊዜ ተዘጋጅቶ የሚተው ነገር አይደለም:: ወቅቱን ጠብቆ የሚሻሻል ነው:: ይህንን ግምት ውስጥ በማስገባት ይህ **የዘጠነኛ ክፍልና የአሥረኛ □አል** የአማርኛ ቋንቋ ስርአተ ትምህርት በአዲስ መልክ ተዘጋጅቶ ቀርቧል:: ስርአተ ትምህርቱ የሃገሪቱን የትምህርት ፖሊሲ መሠረት አድርጐ ለመጻሕፍት አዘጋጆች፣ ለመምህራንና ለተማሪዎች የጉዞ አቅጣጫ አመላካች የሆኑ ወሳኝ ሰነዶችን ያካተተ ነው:: ሰነዶቹም የይዘት ፍሰት (flow chart) ፣ የሚጠበቅ አጥጋቢ የብቃት ደረጃ (M.L.C) እና መርሃ ትምህርት (Syllabus) ናቸው::

ከነዚህ የማስተማሪያና የመማሪያ መሣሪያዎች መካከል ደግሞ መርሃ ትምህርት አንዱና ዋንኛው ነው:: መርሃ ትምህርት እጅግ መሠረታዊ የሆነ የቋንቋ ትምህርት ሰነድ ነው:: ያለ መርሃ ትምህርት መደበኛ በሆነ መንገድ ቋንቋን ማስተማር አይታሰብም:: በታቀደው የትምህርት ሂደት ውስጥ ተማሪው ምን ይማራል? ለምን ይማራል? እንዴት ይማራል? ለምን ያህል ጊዜ ይማራል? የሚሉትን ጥያቄዎች ለመመለስ የሚቻለው መርሃ ትምህርት ሲኖር ብቻ ነው::

መርሃ ትምህርቱ ከወቅቱ ጋር ተጣጥሞ ይሄድ ዘንድ በየጊዜው ሊፈተሽና ሊሻሻል የሚገባው ዋንኛ ሰነድ ነው:: ሲሻሻልም በስርአተ ትምህርቱ ውስጥ በዋናነት የሚያገለግሉት የይዘት ፍሰት እና የሚጠበቅ አጥጋቢ የብቃት ደረጃም አብረው ይሻሻላሉ::

በጥቅሉ የስርአተ ትምህርቱ መሻሻል አስፈላጊ የሆኑ ምክንያቶች የሚከተሉት ናቸው:-

- ትምህርቱን ከጊዜውና ከአካባቢው ሁኔታዎች ጋር ይበልጥ የተዛመደ ለማድረግ፣
- ተበታትነው የሚገኙና ተመሳሳይነት ያላቸውን ይዘቶች በተማከለ መልክ ለማቅረብ፣
- ትምህርቱ ከሃገሪቱ፣ ከህብረተሰቡና ከተማሪው ፍላጐትና ግብ ጋር የተገናዘበ እንዲሆን ለማስቻል፣
- ትምህርቱን ከተማሪው የመቀበል አቅም ጋር ለማጣጣም፣
- የትምህርቱ አቀራረብ ይበልጥ ተማሪዎችን የሚያማክልና የሚያሳትፍ እንዲሆን ለማድረግ፣
- ለተማሪዎች ቅርብ በሆኑ ጭብጦች ላይ ተመስርቶ ትምህርቱን ማስጨበጥ የሚቻልበትን መንገድ ለማመቻቸት፣

እነዚህን ምክንያቶች መነሻ በማድረግ ተሻሽሎ የተዘጋጀው ይህ ስርአተ ትምህርት አራቱን የቋንቋ ክሂሎት፣ ሰዋስውንና ስነ ጽሑፍን የዘጠነኛና የአሥረኛ ክፍል ተማሪዎች እንደሚማሩ ታሳቢ በማድረግ ነው::

ይህን ሰነድ በማዘጋጀትም የአጠቃላዩ ትም/ስ/ት/ማ/ዝግጅት መምሪያ ባለሙያዎች፣ ስርአተ ትምህርቱን ለማሻሻል የተመረጡ የከፍተኛ ሁለተኛ □ረጃ ት/ቤት መምህራንና የክልል የትምህርት ባለሙያዎች፣ የሃገር ውስጥና የውጭ ሃገር የቋንቋ ምሁራን በአማካሪነት ተሳትፈዋል:: እንዲሁም ረቂቁን በመገምገምና አስተያየት በመስጠት በኩልም የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት መምህራን አስተዋጽኦ አድርገዋል::

ለዝግጅቱ በዋቢነት በርካታ መረጃዎችን ለመጠቀም የተቻለ ቢሆንም በዋናነት የሚጠቀሱት:

- በመሻሻል ላይ ያለው የአጠቃላይ ትም/ስ/ትም/ ረቂቅ ማዕቀፍ ሰነድ፣
- እስከዛሬ አፈጻጸምን በተመለከተ የተደረገ ውይይትና የመጠይቅ ምላሽ ግምገማ፣
- ተለጸ ሃቺሮች የቋንቋ ትምህርት አዘገጃጀት ተሞክሮ፣
- በዝግጅቱ የተሳተፉ የሃገር ውስጥና የውጭ ሃገር የቋንቋ ምሁራን ያቀረቧቸው የማሻሻያ ሃሳቦች፣
- ለየክፍል ደረጃው አገልግሎት እየሰጡ የቆዩት የይዘት ፍሰትና አጥጋቢ የብቃት ደረጃ ሰነዶች ናቸው፡፡

ስርአተ ትምህርቱ ካካተታቸው ሰነዶች ውስጥ መርሃ ትምህርቱ በየክፍል ደረጃው እድገቱን ጠብቆ የተዘጋጀ ሲሆን፣ በተለያዩ ምድቦች ተዘጋጅቶ ቀርቧል፡፡

ምድቦቹም፡-

- የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት
- የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ
- ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋሰውና ስነ-ሑአ/
- የክሂሎት ብቃት
- መማር-ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
- ግምገማ ናቸው፡፡

ከነዚህ በተጨማሪ አጋዥ የመማር-ማስተማሪያ ማጣቀሻ መጻሕፍት በአባሪነት በመርሃ-ትምህርቱ መጨረሻ ላይ በዝርዝር ቀርበዋል፡፡ የክፍለ ጊዜያት ብዛትን በየምዕራፎቹ ተመጥኖ ተመልክቷል፡፡

ስርአተ ትምህርቱን ውጤታማ ለማድረግ የመማሪያና ማስተማሪያ መጻሕፍት፣ እንዲሁም የመምህሩ መምሪያ አዘጋጆች ከፍተኛ ድርሻ አላቸው፡፡ በመሆኑም ከላይ የተጠቀሱ ሃሳቦችንና መርሃ ትምህርቱን መሰረት ያደረጉ ዝግጅቶች እንደሚያቀርቡ ይታመናል፡፡

ትምህርቱ ከጊዜውና ከሁኔታው ጋር በማገናዘብ መሻሻል የሚገባቸውን ነጥቦች ለይቶ በማውጣትና የማሻሻያ ሃሳቦችን በመስጠቱ ረገድ ከትምህርት ባለሙያዎችና በመስኩ ላይ ካሉ መምህራን ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይጠበቃል፡፡

አዘጋጆቹ

አማርኛ ቋንቋ ትምህርት

አሥረኛ □ክል

የመጀመሪያው ወሰነ-ትምህርት

ምክራአ፡- አንድ፤ ቋንቋና ህብረተሰብ (□ኦለ ፎ□፡8)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ስለቋንቋ አጀማመርና ባሕሪያቱ ይናገራሉ፤ ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ይፅፋሉ፤ ውይይት ያካሂዳሉ፤ ያዳምጣሉ፤ ቃላትን ነፃና ጥገኛ ምክላት □□ሉ ይመድባሉ፤ የአንድን ሃሣብ ዕውነታና የግል አስተያየት ለይተው ይናገራሉ፤ የመረጃ ማግኛ የአነባበብ ዘዴን ተጠቅመው ከተለያዩ መረጃዎች ሃሣብን በጽሑፍ ይወስዳሉ፤ ማስ□□ሻ ጁጁ□ሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ቋንቋና ህብረተሰብ	• የቋንቋ አጀማመርና መሠረታዊ ባህሪያት • □ቃላት ቀጥተኛ ፍቺ • ቃልን በምዕላድ መተንተን • ውይይቶችንና በልዩ ልዩ ርዕሶች የሚቀርቡ ምንባቦችን ማ□መዓ • እውነታና የግል አስተያየት • ውይይት ማካሄድ • መረጽ □ማፅኛ ንባብ • የውይይት፣ የልዩ ልዩ ጥያቄዎች እና የቤተመፃሕፍት መመሪያዎችን ማንበብ • ከመጻሕፍት መረጃ ማግኘት • ማስታወሻ ከመጻሕፍት መ□ሰት	• ስለቋንቋ አጀማመር ከሣሣባውያንና ከቁስ አካላውያን አንፃር ያለውን ልዩነት በማሳየት የሣይንሳዊ አጀማመር ሂደትን መፅለን • የቋንቋን መሠረታዊ ባሕሪያት በማስረጽ መፅለን • ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺ ሰጥቶ በዋናው ቃል ዐ/ነገር መሥራት • ቃላትን በምዕላዶች ተንትኖ ማሣየት • በቋንቋ አጀማመርና በመሠረ□ዊ ባሕሪያት ላይ የሚደረግ ውይይትን ተከታትሎ ማስታወሻ መ□□ • ዐ/ነገሮችን በጥሞና በማንበብ የያዙት ሃሣብ በእውነታ ላይ □ተመሠረተ □ጁም □ፅል አስተያየት መሆኑን በመወሰን ከድምዳሜ ላይ መድረስ • ስለውይይት መመሪያ የተገኘውን ግንዛቤ መሠረት በማድረግ ውይይት ማካሄድ • በመረጽ ማፅኛ የአነባበብ ስልት መ□ቀም • □ቤተ-መጻሕፍት አጠቃቀም መመሪያን ተገንዝቦ ስለቋንቋ አጀማመርና ባሕሪያቱ ከመጻሕፍት መረጃ መሰብሰብ • የልዩ ልዩ ጥያቄዎችን መመሪያ በተፅባር ላጁ ማኽል	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማኽል • ድምፃዊ ቋንቋ እንዴት እንደተጀመረ በቡድን እንዲወያዩና የየቡድናቸውን ነጥብ እንዲያብራሩ አድርጎ ማጠናከሪያ ሃሣብ መስጠት • መሠረታዊ የቋንቋ ባህርያት የሆኑትን ነጥቦች በተራ በማቅረብ ሃሣብ እንዲሰጡባቸው በማድረግ በምሣሌዎች አጠናክሮ ማጠቃለያ መስጠት • ከምንባቡ ለወጡ ቃላት ቀጥተኛ /መ□ቱ ቃላዊ/ ፍቺ ሰጥተው በዋናው ቃል ዐ/ነገር እንዲሠሩበት ማትረፅ • ቃላት በነፃና በጥገኛ ምዕላዶች እንደሚተነተኑ በምሣሌዎች አሣይቶ እንዲለማመዱ ማድረግ • የውይይት መመሪያን መሠረት በማድረግ በተሰጣቸው ርዕስ ላይ እንዲወያዩና ካዳመጡት □ሰዓ ማስታወሻ እንዲይዙ ማድረግ • ዕውነታና የግል አስተያየት የያዙ ዐ/ነገሮችን በምሣሌነት አቅርቦ እውነታና የግል አስተያየት እያሉ ከውሣኔ እንዲደርሱ ማድረግ • □መረጽ ማፅኛ አነባበብ ዘዴን በመጠቀም ስለ ቃንቋ አጀማመርና ባህሪያቱ ከሃሣብ ማግኛ መረጃዎች /መጻሕፍት፣ ጋዜጦች፣ መጽሔቶች. . . / ማስታወሻ እንዲፅፉ ማድረግ • □ቤተ-መፃሕፍት አጠቃቀም መመሪያን ተገንዝበው በቤተመፃሕፍት እንዲገለገሉ ማድረግ • የልዩ ልዩ ጥያቄዎችን መመሪያዎች ተከትለው መልመጃዎችን በትክክል እንዲሠሩ ማትረፅ

ፅምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- በቋንቋ አጀማመር ላይ በቡድን ተወያይተው የሚያቀርቡትን ሃሣብ መገምገም፤
- የቋንቋ መሠረታዊ ባሕሪያትን በትክክል መለየታቸውን ለተለያዩ ጥያቄዎች ከሚሰጧቸው መልሶች ማረጋገጥ፤
- ለቃላት መዝገበ ቃላዊ ፍቺ ሰጥተው በዋናው ቃል ዐ/ነገር መሥራታቸውን መከታተል፤
- ቃላትን በምዕላድ ዘርፎች /ነፃ፣ጥገኛ/ ከፋፍለው መመደባቸውን ማረጋገጥ፤
- በውይይት መመሪያ መሠረት ሲወያዩ መከ□ተል፤
- አንድን ሃሣብ "እውነታና የግል አስተያየት" ነው ብለው መደምደሚያ ሃሣብ ላይ መድረሣቸውን ማረጋገጥ፤
- □መረጽ ማፅኛ አነባበብ ዘዴን ተጠቅመው ስለቋንቋ አጀማመርና ባህሪያቱ ከተለያዩ መረጃ ምንጮች ማስታወሻ መያዛቸውን መከታተል።

ምክራእ :- ሁለት፤ ባህላዊ ጋብቻ (□አለ ቲ□: 6)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ : በቃል ክፍሎች ሃረጋትን መሥርተው ይጽፋሉ፣ በቃል ውስጥ የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር / ከአማርኛ ውጪ/ የሚያመጣውን የትርጉም ልዩነት ይለያሉ፤ በተለያየ መንገድ ለቀረቡ ቃላት ፍቺ ይሰጣሉ፤ አንድን ሃሳብ በራሣቸው አባባል ይገልፃሉ፤ የጽሑፍ ንግግር ያደርጋሉ፤ የቃላዊ ግጥም ይዘትን ይተነትናሉ፤ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ይጠቀማሉ፤ፍቺ ይሰጣሉ፤ ይተረጉማሉ፤ጭውውት ያደርጋሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑእ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ባህላዊ ጋብቻ	• የቃላት አገባቢያዊ ፍቺ • በቃል □ስዓ፣□ትምን መዓበቅ መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ □ቾ / • በቃል ክፍሎች ሃረጋትን መመሥረት / ስማዊ ሐረግ፣ ቅጽላዊ ሐረግ ተውሳከ ግሣዊ ሐረፅ፣ መስተኻፅ□ዊ ሐረፅ፣ ፅሣዊ ሐረፅ/ • በል□ ል□ ርክስ □ቀረቡ ምንባቦችን ማዳመጥ • ሐሳብን በራስ አባባል መግለጽ • □ጽሑፍ ንግግር • ጭውውት • የንግግር መመሪያ • □ሐሳብ ማፅኛ መረጃዎች /መጻሕፍት፣ መጽሔቶች፣ ጋዜጦች . . ./ • ማስታወሻ መውሰድ /ከጋዜጣ፣ ከመጽሔት፣ ከአዋቂ ሰዎች ንግግር . . ./ • ቃላዊ ግጥሞች /□ሥራ፣□እቅር. . ./ • ምሳሌያዊ አነጋገሮች	• ከምንባቡ ውስጥ ለተውጣጡ ቃላት የአገባብ ፍችን መግለጽ • በምንባቡ ውስጥ ካሉ ቃላዊ ግጥሞች በድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ ውጪ/ ምክንያት የሚመጣውን የትርጉም ልዩነት ማሳየት • የሐረግ ዓይነቶችን አመሠራረት ማሣየት • በባህላዊ ጋብቻ ላይ የቀረቡ ጽሑፎችን አዳምጦ መልእክቱን በራስ አባባል መግለጽ • የንግግር መመሪያን ተከትሎ በባህላዊ ጋብቻ ላይ የጽሑፍ ንግግር ማቅረብ • በባህላዊ ጋብቻ ዙሪያ ጭውውት ማድረግ • ለሚያደርጉት ንግግርና ጭውውት ሃሣብ ለማግኘት የተለያዩ የመረጃ ምንጮችን መ□ቀም • □ማስታወሻ አያያዝ መመሪያን በመጠቀም በአካባቢያቸው ያለውን የባህላዊ ጋብቻ ሥርአትን ከተለያዩ ምንጮች /ከአዋቂ ሰዎች ንግግር፣ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔቶችና መጻሕፍት. . ./ ማስ□□ሻ መ□ሰት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተፅባር ላጁ ማኘፎ • ከምንባቡ ውስጥ ለተውጣጡ ቃላት አገባቢያዊ ፍቺ እንዲሰጡ ማለማመድ • ከቀረበላቸው ቃላዊ ግጥም ውስጥ በመጥበቅ በመላላት፣ በመርዘምና በማጠር የፍቺ ልዩነት የሚያመጡ ቃላትን ፍቺ ሰጥቶ በምሳሌ በማሣየት ለጁተ□ እያወጡ ፍቺ እንዲሰጡ ማበረታታት • በየቃላቱ መሪነት ሐረጋት እንዴት እንደሚመሠረቱ በምሳሌ በማሣየት ማለማመድ ምሳሌ:- መሪ ቃል — ሐረፅ — የሐረግ ዓይነት ልፀ — ቶበ□ ልፀ — ስማዊ ሐረፅ አዋቂ — የልጅ አዋቂ — ቅጽላዊ ሐረግ በላ — ምሳውን በላ — ግሣዊ ሐረግ እንደ — እንደ እናቱ — መስተዋድዳዊ ሐረግ፣ ከጠረጴዛ ሥር /መስተዋድዳዊ ሐረግ/ □ኛኛ — በ□ም □ኛኛ — ተውሳከ ግሣዊ ሐረፅ • □ማስታወሻ አያያዝ መመሪያን ተከትለው ከተለያዩ አዋቂ ሰዎች ንግግር፣ ጋዜጦችና መጽሔቶች ማስታወሻ እንዲይዙና ለክፍል ጓደኞቻቸው ማብራሪ□ እንዲሰጡ ማበረታታት • የተለያዩ ባህላዊ ጋብቻዎችን የሚገልጹ ጽሑፎች በማስ□መዓ መልእክቱን በራሣቸው አባባል እንዲገልጹ ማበረታታት • የንግግር መመሪያን ተከትለው በባህላዊ ጋብቻ ላይ በቡድን አጭር የጽሑፍ ንግግር አዘጋጅተው

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
		• የተለያዩ ግጥማዊ ሥነ-ቃሎችን አቅርቦ ይዘታቸውን መተንተን • በባሕላዊ ጋብቻ ዙሪያ የሚነገሩ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ጽፎ ማንበብ	ለክፍል ተማሪዎች እንዲያቀርቡ ማገዝ • ባህላዊ ጋብቻን በተመለከተ በቡድን ጭውውት እንዲያደርጉ ማበረታታት • ሃሣባቸውን ለማጐልበት የሚያስችሏቸውን የተለያዩ የመረጃ ምንጮች እንዲጠቀሙ ማበረታታት • ባህላዊ ጋብቻን የተመለከቱ ቃላዊ ግጥሞችን ከተለያዩ ምንጮች ሰብስበው እንዲተነትኑ ማበረታታት • በባህላዊ ጋብቻ ዙሪያ የሚነገሩ ምሳሌ□ዊ አነጋገሮችን ሰብስበው በይዘቱ ላይ በቡድን እንዲወያዩ ማድረግ

ዕምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ለቃላት አገባቢያዊ ፍቺ መስጠታቸውን ማረጋገጥ፤
- በቃል ውስጥ የድምፅ መጥበቅ፣ መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ ውጪ/ የትርጉም ለውጥ የሚያስከትል መሆኑን መለየታቸውን መከ□ተል፤
- በመሪ ቃላት መሪነት ሐረጋትን መመሥሪታቸውን ማረጋገጥ፤
- አንድ ጽሑፍ ሲነበብ አዳምጠው መልእክቱን በራሣቸው አባባል መግለጻቸውን መከታተል፤
- ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማግኘታቸውን ማረጋገጥ፤
- በመመሪያው መሠረት ማስታወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- □ቃላዊ ዕጥሞችን መልዕክት መግለፃቸውን መከ□ተል፤
- በባህላዊ ጋብቻ ዙሪያ የሚነገሩ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ሰብስበው በይዘቱ ላይ በቡድን መወያየታቸውን መከታተል፤
- የንግግር መመሪያን ተከትለው አጭር የፅሑፍ ንግግር ማድረጋቸውን ማየት፤
- ባሕላዊ ጋብቻን አስመልክተው የሚያደርጉትን ጭውውት ማድረጋቸውን መከ□ተል፡፡

ምክራአ ሦስት፡- ልቦለት (□ክለ ቲ□፡6)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- የረጅም ልቦለድን ምንነትና ባህሪያት ይገልፃሉ፤ ከልቦለድ ውስጥ መቼትና ጭብጥን ይለያሉ፤ ተራና ውስብስብ ዐ.ነገሮችን ለይተው ይጽፋሉ፤ ከጽሑፍ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትንና ሐረጋትን ይለያሉ፤ የአንቀጽ ቅርጾችን ይለያሉ፤ለፈሊጣዊ አነጋገሮች ፍቺ ይሰጣሉ፤ መመሪያ ተከትለው መልመጃዎችን ይሠራሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማ□ቀሻ
ልቦለት	• ረፀም ልቦለት • የልቦለድ አላባውያን /መቼትና □ ብዓ/ • የዐ/ነገር ዓይነቶች ከመዋቅር አንፃር • እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት/ሐረጋት • ጭውውት • በል□ ል□ ርክስ □ሚቀርቡ ጽሑፎች • እውነታና የግል አስተያየት • ከመጻሕፍት መረጃ ማግኘት • ማስ□□ሻ መ□ስት /ከጋዜጣ፣ከመጽሔት፣ ከመጻሕፍት. . ./ • የአንቀጽ ቅርጾች • ፈሊጣዊ አነጋገር • ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮች	• የረጅም ልቦለድን ምንነትና ባህሪያት መግለጽ • የልቦለድ አላባውያንን /መቼትና ጭብጥን/መግለጽ • የዐ/ነገር ዓይነቶችን ለይቶ መነአ • ከልቦለድና ሌሎች ጽሑፎች እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ የያዙ ቃላትን ለይቶ በማውጣት ፍቺ መስጠት • ከረጅም ልቦለድ ጽሑፍ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን ለይቶ መናቁር • ከቀረበላቸው ልቦለድ ውስጥ በጭውውት መልክ የቀረበውን ሐሣብ ለይቶ መፃፍ • ከሚያነቡአቸው ጽሑፎች እውነታና የግል አስተያየት ጽፎ ማንበብ • ስለረጅም ልቦለድና አላባውያን/መቼትና ጭብጥ/ ሃሣብ ለማፅኘት መጻሕፍትን በመረጃነት በመጠቀም ማስታወሻ መያዝና ማንበብ • የአንቀጽ ቅርጽ ከ□ጹለ-ቃልና መዘርዝር ዐ/ነገሮች አቀማመጥ የሚወሰን መሆኑን ለይቶ መፅለ□ • ከቀረበላቸው ምንባብ ውስጥ □ተ□ሰኑ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን ለይቶ በማውጣት ፍቺ መስጠት • ከቀረበላቸው ፅሑፍ ውስጥ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን ለጁተ□ ጁንኛሉ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተፅባር ላጁ ማዥል • ስለልቦለድ ምንነት ካለፈው በማስ□□ስ ረፀም ልቦለድን ከአጭር ልቦለድ ጋር በማነፃፀር የሚለያዩበትን ባህሪያት ዘርዝረው እንዲያቀርቡ ማትረፅ • በልቦለት □ስጥ የመቼትንና የጭብጥን ምንነት ከተገነዘቡ በኋላ ከሚያነቡት ረጅም ልቦለድ መቼትና ጭብጥን እንዲለዩ የቡድን ሥራ ሰጥቶ ማለማመት • ተራና ወስብስብ ዐ/ነገሮችን በምሳሌ በማስረዳት እንዲለማመዱ ማድረግ • ከልቦለድ ውስጥ እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ያላቸውን ቃላት አወጥተው ፍቺያቸውን እንዲሰጡ ማገዝ • ከልቦለድ ውስጥ አያያዥና ማሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን ለይተው እንዲናገሩ በምሳሌ ማሣየት፣ • ከልቦለድ ውስጥ በጭውውት የቀረበውን ገለፃ እንዲለዩ እና እንዲጽፉ ማድረግ • እውነታና የግል አስተያየት ከጽሑፍ ውስጥ እንዴት እንደሚወጣ በምሳሌ በማሣየት የሚያነቡትን ጽሑፍ እውነታና የግል አስተያየት በማለት ከድምዳሜ እንዲደርሱ ማገዝ • የአንቀጽ ቅርጽ በኃይለ ቃልና ዝርዝር ዐ/ነገሮች መቹኛ ቦታ እንደሚወሰን ተገንዝበው በተለያዩ የአንቀጽ ቅርጽ መልመጃዎች እንዲለማመዱ ማትረፅ • ከምንባቡ ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን በማወጣት ፍቺ እንዲሰጡ ማድረግ

ፅምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ረጅምና አጭር ልቦለድን አነፃጽረው በትክክል መግለፃቸውን ማረጋገጥ፤
- ከልቦለድ ውስጥ መቼትና ጭብጥ ለይተው ማውጣታቸውን ማየት፤
- ተራና ውስብስብ ዐ/ነገር ለይተው መሥራታቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ መስጠታቸውን መከ□ተል፤
- ከተሰጣቸው ጽሑፍ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን ለይተው ማወጣታቸውን ማረጋገጥ፤
- ከልቦለድ ውስጥ በጭውውት የቀረቡ ሃሣቦችን ለይተው ማውጣታቸውን ማየት፤
- እውነታና የግል አስተያየት የያዙትን ዐ/ነገሮችን መለየታቸውን ማረጋገጥ፤
- በኃይለ ቃልና መዘርዝር ዐ/ነገሮች አቀማመጥ የአንቀጽ ቅርጾችን በሥዕላዊ መግለጫ ማስቀመጣቸውን መፈተሽ፤
- ለፈሊጣዊ አነጋገሮች ፍቺ መስ□ታቸውን ማየት።

ምክራአ፡- አራት፤ ማህበረሰብና ጤና ***(□ክ ሰ ቲ□: 8)***

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- *ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ዐ/ነገሮችን በየስልታቸው ይሠራሉ፤ ከግሥ የተለያዩ ሥሞችንና ቅጽሎችን ይመሠርታሉ፤ ትእምርተ ጥቅሶችን በተገቢ ቦታቸው ይጠቀማሉ፤ ቃለ-ጉባኤ ይጽፋሉ፤ በመመሪያ መሠረት ውይይትና ጭውውት ያካሂዳሉ፤ የቅስቀሳና ማነቃቃያ ንግግር ያዘጋጃሉ፤ የተለያዩ መልመጃዎችን መመሪያን ተከትለው ይሠራሉ::*

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ማህበረሰብና ጤና	• ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ • ከግሥ ስምና ቅጽልን መመሥረት • የዐ/ነገር ስልቶች /ሀተ□ዊ፣ ጥያቄያዊ፣ ት□□□ዊ፣ አጋኖዊ/ • ስርአተ ነጥብ /ድርብ ትዕምርተ-ጥቅስ፣ ነጠላ ትዕምርተ ጥቅስ/ • ከጭውውት፣ ከውይይት፣ ከትምህር□ዊ ጉባኤዎች. . . የሚተላለፉ መልእክቶችን ማዳመጥ • መመሪያዎችን ማዳመጥ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ዕውነታና የግል አስተያየት • ውይይትና ጭውውት ማትረፅ • □መረጽ ማፅኛ ንባብ • ካካባቢ፣ ከሕዝባዊ ስብሰባዎች፣ ከመፃሕፍት..... ማስ□□ሻ መ□ሰት • ቃለ-ጉባኤ መፃፍ • ፊሊጣዊ አነጋገር	• ከምንባቡ ለወጡ ቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቻቸውን መስጠት • ከግሥ ስምና ቅፅልን መስርቶ መነአ • ሐተታዊ፣ ጥያቄያዊ፣ትእዛዛዊና አጋኖአዊ ዐ/ነገሮችን ለይተው መነአ • ድርብና ነጠላ ት□ምርተ ጥቅሶችን በተገቢ ቦታቸው መ□ቀም • በማሕበረሰብና ጤና በሚደረጉ ጭውውቶች፣ ውይይቶችና ትምህርታዊ ጉባኤዎች . . . ከሚተላለፉ መልእክቶች ማስ□□ሻ መ□□ • የሚቀርቡላቸውን የተለያዩ መመሪያዎች በጥሞና አዳምጠው መተቀበር • ማህበረሰብና ጤናን በተመለከተ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር ማዘጋጀት • ከማህበረሰቡ ጤና ጋር በተያያዙ የሚቀርቡ አስተያየቶችን እውነታና የግል አስተያየት በማለት መናገርና መፃፍ • የማህብረሰቡን አኗኗርና የጤና ሁኔታ አስመልክቶ ጭውውትና ውይይት ማካሄድ • መረጽ □ማፅኛ ያነባበብ ዘዴን	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዃል • በተመሳሳይና ተቃራኒ ቃላት የማዛመድ ጥያቄዎችን እንዲሠሩ ማትረፅ • ከግሥ የተለያዩ ስሞችና ቅጽሎች እንደሚመሠረቱ ምሳሌ አሳይቶ እንዲሠሩ ማትረፅ • ሀተታዊ፣ ጥያቄያዊ፣ ትእዛዛዊና አጋኖአዊ የሚያሳዩ ዓ/.ነገሮችን ሰጥቶ በተሰጧቸው ቃላት የዓ/ነገር ስልቶችን ተከትለው እንዲሠሩ ማበረታታት • የድርብና የነጠላ ጥቅሶችን አገባብና አጠቃቀም በምሳሌ በማሳየት በሚቀርብላቸው ጽሑፍ ውስጥ በትክክል እንዲጠቀሙ ማድረግ • በጭውውት፣ በውይይትና ትምህር□ዊ ጉባኤዎች... ላይ በመሳተፍ ከሚተላለፉ መልእክቶች ማስታወሻ እንዲይዙ ማደፋፈር • የተለያዩ መመሪያዎችን አዳምጠው የማዳመጥ ክሂላቸውን እንዲያዳብሩ ማበረታታት • በግልም ሆነ በቡድን ሆነው የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር አዘጋጅተው እንዲያቀርቡ ማበረታታት • ከማህበረሰቡ ጤና ጋር በተ□□□ □ተለ□□ አስተያየቶችን በማቅረብ እውነታና የግል አስተያየት በማለት እንዲገልጹ ማድረግ • የማህበረሰቡን አኗኗርና የጤና ሁኔታ አስመልክቶ በቡድን ጭውውት እንዲያደርጉና እንዲወያዩ በማትረፅ □□ጁታቸውን ቃለ-ጉበኤ አዘጋጅተው □ክል □ሰዓ እንዲያነቡ ማበረታታት • □መረጽ ማፅኛ ንባብ ዘዴን በመጠቀም

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑሳ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
	•	• በመጠቀም ማህበረሰብና ጤናን የተመለከቱ ፅሑፎችን ማንበብ • ከሚካሄድ ውይይት ቃለ-ጉባኤ መ□አ • ከምንባቡ ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን አውጥቶ ፍቺ • መስጠት	• ስለማህበረሰብና ጤና ጠቃሚ ሐሣብ እንዲወስዱ ማበረታታት • ከሚሰጣቸው ጽሑፍ ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን አውጥተው ፍቺ እንዲሰጡ ማድረግ

ፅምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ተመሳሳይና ተቃራኒ ቃላትን በተመለከተ የቀረበላቸውን መልመጃ በትክክል መሥራታቸውን ማየት፤
- ከግሥ፣ ስምና ቅጽል መመሥረታቸውን ማየት፤
- አራቱን የዐ/ነገር ስልቶች በትክክል መተግበራቸውን ማየት፤
- በጽሑፍ ውስጥ ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በትክክለኛ ቦታ መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- ውይይትን ወይም ጭውውትን ተካፍለው የተረዱትን ጭብጥ በማስታወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- እውነታና የግል አስተያየትን መለየታቸውን ማየት፤
- በአንድ ውይይት የተነሱ ሃሣቦችንና የተላለፉ ውሳኔዎችን በቃለ-ጉባኤ መያዛቸውን መፈተሽ፤
- መመሪያዎችን ተከትለው መልመጃዎች መሥራታቸውን ማየት፤
- ፈሊጣዊ ንግግሮች ትክክለኛውን ፍቺ መስጠታቸውን ማየት።

ምክራእ:- አምስት፤ ቀና አመለካከት *(ክለ ፏ: 6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- ስለ ቀና አመለካከት ጠቀሜታ ተገንዝበው ይገልፃሉ፤ ሐረጋትን በዓይነታቸው ለይተው ይመድባሉ፤ ተራና ውስብስብ ዐ.ነገሮችን ይለያሉ፤ ከተለያዩ ምንጮች ማስታወሻ ይይዛሉ፤ አመዛዛኝ ድርሰት ይጽፋሉ፤ ለምሳሌያዊ አነጋገሮች ተመሳሳይ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ይሰጣሉ፤ እንቶኔ፣ ምፀትና ግነት ዘይቤ ይጠቀማሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ሑእ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ቀና አመለካከት	• ሐረጋትን መመሥረት • ዐ/ነገር /ተራና ወስብስብ/ • የጽሑፍ ንግግር • ውይይት • ማስ□□ሻ መ□□ • አመዛዛኝ ድርሰት • ምሳሌያዊ አነጋገር • ዘይቤያዊ አነጋገር /እንቶኔ፣ ምፀትና ግነት/	• ከምንባብ ሐረጋትን ለይቶ በዓይነታቸው መፃፍ • ተራ ዐ/ነገሮችን ወደ ውስብስብ መለ□ዓ እና ከውስብስብ ዐ/ነገሮች ተራ ዐ/ነገሮችን መመሥረት • ቀና አመለካከትን በተመለከተ አጭር የጽሑፍ ንግግር አዘጋጅቶ መናገር • ቀና አመለካከት ስላለ□ ማህበራዊ □ቀሜታ በተመለከተ ውይይት ማድረግ • ከአካባቢ ሕዝባዊ ስብሰባና ከአዋቂ ሰዎች ንግግር ማስ□□ሻ መ□□ • ቀና አመለካከት ባላቸውና በሌላቸው ሰዎች ዙሪያ የሚያጠነጥን አመዛዛኝ ድርሰት መነአ • ለምሳሌያዊ አነጋገሮች በፍችያቸው ተመሳሳይ የሆኑ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን መናገርና መ□እ • □እንቶኔ፣ ምፀትና ግነት ዘይቤዎችን ምንነት ተገንዝቦ መ□ቀም	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዃል • በተሰጣቸው ጽሑፍ ውስጥ የሚገኙ ሐረጋትን በዓይነታቸው ለይተው እንዲመድቡ ማድረግ • ከውስብስብ ዐ/ነገሮች ውስጥ ተራ ዐ/ነገሮችን እንዲመሠርቱ ምሳሌ በመስጠት ማለማመድ • ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ተራ ዐ/ነገሮችን ወደ ውስብስ ዐ/ነገሮች እንዲለውጡ ምሳሌ ሰጥቶ ማሠራት • ቀና አመለካከትን በተመለከተ የጽሑፍ ንግግር አዘጋጅቶ እንዲያቀርቡ ማድረግ • ቀና አመለካከት ያለውን ማህበራዊ ጠቀሜ□ በተመለከተ ውይይት እንዲያካሂዱ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • ከአካባቢ ሕዝባዊ ስብሰባና ከአዋቂ ሰዎች ንግግር ዋና ዋና ነጥቦችን ማስታወሻ እንዲይዙ ማድረግ • በተሰጣቸው ርዕስ አመዛዛኝ ድርሰት እንዲጽፉ ማትረፅ • ለአንድ ምሳሌያዊ አነጋገር ሌላ ተመሳሳይ ምሳሌያዊ አነጋገር እንዲሰጡ ምሳሌ ሰጥቶ ማሠራት • □እንቶኔ፣ የምፀትና የግነት ዘይቤ ምንነትን በምሳሌ በማስደገፍ ገልጾ በዓይነታቸው ዐ/ነገር እየሠሩ እንዲለማመዱ ማድረግ

ፅምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ከሚያነቡት ጽሑፍ ውስጥ ሐረጋትን በዓይነታቸው ለይተው መመደባቸውን ማየት፤
- ከውስብስብ ዐ/ነገሮች ተራ ዐ/ነገሮችን መመሥረታቸውንና ተራ ዐ/ነገሮችን ወደ ውስብስብ መለወጣቸውን መከ□ተል፤
- ከተለያዩ ምንጮች ማስታወሻ መያዛቸውን መከታተል፤
- በተሰጣቸው ርዕስ አመዛዛኝ ድርሰት መፃፋቸውን ማየት፤
- ለምሳሌያዊ አነጋገሮች ተመሳሳይ የሆኑ ምሳሌያዊ አነጋገሮች ማቅረባቸውን መከ□ተል፤
- የቀረቡላቸውን ዘይቤዎች ምንነት ተገንዝበው በዐ/ነገር መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፡፡

ሁለተኛው ወሰነ-ትምህርት

ምክራአ:- ስድስት፤ ፅዓም (ክለ ቷ 6)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የግጥም ዓይነቶችን ለይተው ይናገራሉ፤ የግጥምን ዋና መልእክት ይገልፃሉ፤ የዘይቤ ዓይነቶችን ይለያሉ፤ ስለዘይቤ ዓይነቶች ከመረጃ ንባብ ያገኙትን በማስታወሻ ይይዛሉ፤ በግጥም ዓይነቶች ውስጥ የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር ባሕርይ ያላቸውን ቃላት ያሳያሉ፤ ስንኞች የሚያስተላልፉትን መልእክት ይገልፃሉ፤ በበቂ ምክላት ላጁ ተፊ መሩ ቅጥያዎችን ተግባር ይገልፃሉ፤ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ግጥሞችን በዓይነታቸው ይለያሉ፤ ካነበቡት ውስጥ ቃላዊ ግጥሞችን መርጠው ይፅፋሉ፤ ያነባሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክክ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ሑአ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ፅዓም	• የግጥም ዓይነቶችና መልእክት • የዘይቤ ዓይነቶች /እንቶኔ፣ ምፅት፣ ግነት/ • ምዕላድን መተንተን • በቃላት ውስጥ የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር • አገባባዊ ፍቺ • በራስ አባባል መግለጽ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ከመጻሕፍት፣ ከመጽሔቶች፣ ከደብዳቤ . . . ሀሣብ ማፅኘትና ማስ□□ሻ መ□□ • ግጥማዊ ሥነ-ቃሎች • ከግሥ ሥምና ቅጽል መመሥረት	• የግጥምን ዋና መልእክት መፅለ□ • ግጥሞችን አንብበውም ሆነ አዳምጠው የወል፣ የሰንጉ መገን፣ የቡሄ በሉ ቤት ግጥም በማለት መናገር • አጫጭር ግጥሞችን መፃፍ • ከግጥም ውስጥ የዘይቤ ዓይነቶችን ለይቶ በማውጣት የሚያስተላልፉትን መልእክት መናገርና መፃፍ • የተለያዩ ቅጥያ ምዕላዶችን በበቂ ምክላት ላጁ በመፊ መር ተግባራቸውን መግለጽ • የድምጾችን መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር በተለያዩ የግጥም ዓይነቶች ውስጥ ማሳየት • ከግጥም ውስጥ የወጡ ስንኞች የሚያስተላልፉትን መልእክት በራስ አባባል መግለጽ • የቀረበላቸውን ግዓም መልእክት መፅለን • ለቅስቀሳና ማነቃቀቂያ የሚሆኑ ግጥሞችን ለይቶ በመፃፍ፣ ማንበብና መልእክታቸውን መናገር	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዃል • ተለ□□ ግጥሞችን በማቅረብ አንብበውም ሆነ አዳምጠው የወል፣የሰንጉ መገን፣ የቡሄ በሉ ቤት ፅዓም ብለ□ እንዲናገሩ ማትረፅ • በፅዓም □ስዓ □ሚቶኙትን የዘይቤ ዓይነቶች ለይተው በማውጣት የያዙትን ሃሣብ እንዲገልፁ ማበረታታት • የተለያዩ ቅጥያ ምዕላዶችን በበቂ ምዕላድ ላይ በመጨመር ተግባራቸውን እንዲገልጹ ምሣሌ ሰጥቶ እንዲሠሩ ማትረፅ • ትም□ች መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠርን በተለ□□ ግጥም ውስጥ በምሣሌ በማሳየት እንዲሠሩ ማበረ□□□ • ከግጥም ውስጥ ስንኞችን በማውጣት የሚያስተላልፉትን መልእክት በራሣቸው አባባል እንዲገልጹ ማገዝ • የቀረበላቸውን ግጥም አንብበው ዋናውን መልእክት እንዲናገሩና እንዲፅፉ ማድረግ • ለቅስቀሳና ማነቃቂያ የሚሆኑ ግጥሞችን መርጠ በማምጣት ማንበብ፣ ዓይነታቸውንም በመለየት መልእክቶቻቸውን እንዲናገሩ ማበረታታት • ከግጥም ውስጥ በወጡ ቃላትና ሃረጋት አገባባዊ ፍቺ እንዲሰጡ ማድረግ • ከግሥ የተመሠረቱ ስሞችንና ቅፅሎችን ከዐ/ነገሮች □ስዓ ለጁተ□ እንዲያወጡ ምሣሌ ሰጥቶ

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
		• ከግጥም ውስጥ ለወጡ ቃላትና ሃረጋት አገባባዊ ፍቺያቸውን መዕለን • ከግሥ የተመሠረቱ ስሞችንና ቅፅሎችን ከዐ/ነገሮች ውስጥ ለይቶ ማውጣት • መረጽ □ማፅኛ ንባብ ዘዴን • በመጠቀም ከመጻሕፍት፣ ከመጽሔት . . .የግጥም ዓይነቶችን መለያ ባሕሪያት በተመለከተ ማስ□□ሻ መ□□ • ከመጻሕፍት፣ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔት፣ ከአካባቢያቸው . . . ውስጥ ከሚቶኙ ግጥማዊ ሥነ-ቃሎች አንዱን በመምረጥ ጽፈው ማንበብ	በማሳየት እንዲሠሩ ማትረፅ • በመረጃ ንባብ ዘዴ በመጠቀም ከመጻሕፍት፤ • ከመጽሔት. . . የግጥም ዓይነቶችን በተመለከተ ማስታወሻ እንዲይዙ ማበረታታት • ቃላዊ ግጥሞችን ከተለያዩ ምንጮች በግልም ሆነ በቡድን ሰብስበው እንዲያቀርቡና እንዲያነቡ ማድረግ

ፅምፅማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- የግጥም አይነቶችንና ዋና መልእክት መግለጻቸውን መከታተል፤
- የዘይቤ ዓይነቶችን፣ ለይተው በማውጣት የሚያስተላልፉትን ሃሣብ መናገራቸውን ማረጋገ
- በበቂ ምክላት ላጁ □ተፊ መሩ ቅጥያዎችን ተግባር መግለፃቸውን መከ□ተል፤
- ከግጥም ውስጥ የድምጾችን መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር ለይተው ማሣ□ታቸውን መከታተል፤
- ከግጥም የወጡ ስንኞችን መልእክት በትክክል መናገራቸውን መገምገም፤
- ግጥሞችን የቅስቀሳና የማነቃቂያ በማለት መለየታቸውንና መልእ□ታቸውንም መናገራቸው
- ስለዘይቤ ዓይነቶች ከመረጃ ማግኛ ንባብ ያገኙትን ሃሣብ በማስታወሻ መያዛቸውን መከታተል፤
- ከዓ/ነገሮች ውስጥ ከግሥ የተመሠረቱ ስሞችንና ቅጽሎችን ለይተው ማወጣታቸውን ማየት፤
- ከተለያዩ የመረጃ ጽሑፎች የግጥም ዓይነቶችን በተመለከተ፤
- □ኛኙትን ሐሣብ በማስታወሻ መያዛቸውን ማረጋገጥ፤
- ቃላዊ ግጥሞችን ከተለያዩ ምንጮች በግልም ሆነ በቡድን መፃፋቸውንና ማንበባቸውን መከ□ተል።

ምክራእ:- ሰባት፤ የአረጋውያን ሚና (ክለ ፲ 8)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- በቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ ዐ/ነገር ይሠራሉ፤ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትና ሐረጋትን ተጠቅመው ሥዕላዊ ድርሰት ይጽፋሉ፤ ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በተገቢ ቦታ ይጠቀማሉ፤ አባባሎችንና ምሣሌያዊ አነጋገሮችን ሰብስበው ትርጉማቸውን ያብራራሉ፤ ከተለያዩ ምንጮች ያገኟቸውን ሃሣቦች በግለ-ቶለነ ያቀርባሉ፤ የግጥማዊ ሥነ-ቃሎችን ሀሣብ ለይተው ይገልፃሉ፤ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር ያደርጋሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
የአረጋውያን ሚና	• የቃላት ቀጥተኛ ፍቺ • ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ • ሥርዓተ ነጥቦች /ድርብና ነጠላ ትዕምርተ-ዓቅስ/ • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሃረጋት • ጭውውትን ማዳመጥና መልእክቱን መናገር • የፅሑፍ ንግግር • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማፅኘት • ከአዋቂ ሰዎች ንግግር ማስታወሻ መያዝ • ከአዋቂ ግለሰቦች ንግግር ፍሬ ሃሣቦችን በግለ ገለፃ ማቅረብ • ሥዕላዊ ድርሰት • ምሣሌያዊ አነጋገሮች • ቃላዊ ግጥሞች /ፉከራ፣ ሽለላ፣ ሙሾ/	• ለቃላት መዝገበ ቃላዊ ፍቺ መስጠት • በቃላት ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ ዐ/ነገር መሥራት • ከተለያዩ ሰዎች አባባልና ከተለያዩ መፃሕፍት በቀጥታ የወሰዷቸውን ሃሣቦች በድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶች ማመልከት • አረጋውያን በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች /ሰው በማስታረቅ፣ በሥነ-ምግባር አስተምህሮ፣ በሃቶር ቶ ጹ ላጁ . . ./ የሚያደርጉትን ጭውውት በማዳመጥ የሚተላለፈውን መልእክት በግለ-ፀለነ ማቅረብ • አረጋዊያን በማህበረሰቡ ውስጥ ያላቸውን አስተዋጽኦ አስመልክቶ የሚያውቁትንና ጠይቀውም ሆነ አንብበው ያገኙትን ሃሣብ በጽሑፍ አጠናቅረው ንግግር ማትረፅ • በተለያዩ ሃገራዊና ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ የቅስቀሳና የማነቃቂያ ንግግር ማድረግ • ስለ አረጋውያንና ሚና ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማግኘት • የአዋቂ ሰዎችን ንግግር በጥሞና በመከታተል ማስታወሻ መያዝ • የድርሰት አፃፃፍ ሥርአትን በመከተል ሥዕላዊ ድርሰት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ከምንባቡም ሆነ ከሌላ ቃላትን ሰብስቦ በማቅረብ መዝገበ ቃላት እየተጠቀሙ ፍቺ እንዲሰጡ ማበረታታት • ለቃላት በተሰጡ ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺዎች ዐ/ነገር እንዲሠሩ ማትረፅ • በምንባብ ውስጥ አረጋውያን የተለያዩ ሚናዎችን ለመጫወት የተጠቀሙባቸውን አባባሎች በአስፈላጊው ሥርዓተ ነጥብ /ነጠላ እና ድርብ ትዕምርተ ጥቅስ/ እንዲጠቀሙ ምሣሌ ሠጥቶ ማሣየት • በአካባቢያቸው አረጋውያን በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ላጁ /ሰው በማስታረቅ፣ በሥነ-ምግባር አስተምህሮ፣ በሀገር ጉዳይ ላይ . . ./ የሚያደርጉትን ጭውውት ተከታትለው ያገኙትን ፍሬ ሃሣብ እንዲናገሩ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • የአረጋውያንን ሚና አስመልክቶ በቡድን የጽሑፍ ንግግር በማዘጋጀት በየቡድን ተጠሪያቸው ፅሑፋዊ ንግግር እንዲያቀርቡ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • አረጋውያን የአካባቢውን ሕዝብ በሥራ ለማሠማራትና ማህበራዊ ችግርን ለመፍታት የሚጠቀሙበትን የቅስቀሳና ማነቃቂያ አባባል በመረጃነት በመጠቀም እራሣቸው ያዘጋጁትን የቅስቀሳና ማነቃቂያ አባባል በክፍል ውስጥ እንዲተገብሩ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • ስለአረጋዊያን ሚናና ስለሌሎችም ጉዳዮች የመረጃ ምንጮችን እንደ ሃሣብ ማግኛ መሣሪያ በማትረፅ ሃሣብ እንዲሰበስቡ ማድረግ

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑእ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
		ሲጽፉ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሃረጋትን መጠቀም • አረጋውያን በተለያዩ ክስተቶች ሚናቸውን ለመጫወት የሚጠቀሙባቸውን ምሣሌያዊ • አነጋገሮች ዘርዝሮ ማቅረብ • የቀረቡትን ቃላዊ ግጥሞች /የሽለላ፣ የፉከራ፣ የሙገሣ፣ የፍቅርና የጥላቻ፣ የንቀት. . ./ እያሉ መለየት	• የአዋቂ ሰዎችን ንግግር ተከታትለውና ማስታወሻ □ስ□□ ፅሉ-ፁለነ እንዲያደርጉ ማበረታታት • የድርሰትን አፃፃፍ ሥርአት በማስታወስ አያያዥና • መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሃረጋትን ተጠቅመው ሥዕላዊ ድርሰት እንዲፅፉ ማለማመድ • አረጋውያን በተለያዩ ክስተቶች ሚናቸውን ለመጫወት የሚጠቀሙባቸውን /ከአውዱ ጋር የሚስማሙትን/ ምሣሌያዊ አነጋገሮች በመሰብሰብ መልእክታቸውን እንዲያብራሩ ማ□ • ግጥማዊ ሥነ-ቃሎች የያዙትን ሃሣብ በጥሞና በመመርመር □ሽለላ፣ የፉከራ፣የሙገሣ፣ የመውደድ፣ የጥላቻ፣ የንቀት . . . በማለት እንዲመልሱ በምሣሌ ማሣየት

ፅምቆማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ለቃላት መዝገበ ቃላዊ ፍቺ መስጠታቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት በተሰጡ ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺዎች ዐ/ነገር መሥራታቸውን ማረጋገጥ፤
- ሥርዓተ ነጥቦችን /ነጠላና ድርብ ትዕምርተ-ጥቅሶች/ በተገቢው ቦታቸው መጠቀማቸውን መከ□ተል
- ፅሑፋዊ ንግግር አዘጋጅተው ክፍል ውስጥ ሲያቀርቡ መከ□ተል፤
- ከተለያዩ የመረጃ ምንቺ ች ሃሣብ ማፅኘታቸውን መከታተል፤
- በወሰዱት ማስ□□ሻ ተ□ቅመ□ ፅሉ-ገለፃ ማድረጋቸውን ማረጋገጥ፤
- ሥርዓትን ተከትለው ሥዕላዊ ድርሰት መፃፋቸውን መገምገም፤
- ከተለያዩ አውዶች ጋር የሚስማሙ ምሣሌያዊ አነጋገሮችን መሰብሰባቸውንና ትርጉማቸውን ማብራራታቸውን መከታተል፤
- ቃላዊ ሥነ-ግጥሞች የያዙትን ሃሣብ በትክክል መግለፃቸውን መከ□ተል፤
- የተለያዩ መልመጃዎችን በትዕዛዙ መሠረት መሥራታቸውን ማረጋገጥ::

ምክራአ:- ስምንት፤ ሴቶች በባህል ውስጥ ***(□ክለ ቲ□ 8)***

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- በባህል ውስጥ ሴቶች ያላቸውን ሚና ለይተው ይናገራሉ፤ ይጽፋሉ፤ መመሪያን ተከትለው ይወያያሉ፤ ይከራከራሉ፤ በሴቶች ዙሪያ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር ያቀርባሉ፤ ለፈሊጣዊ አነጋገር ፍቺ ይሰጣሉ፤ ጅምር ምሳሌያዊ ንግግሮችን ያሟላሉ፤ የቅኔን ህብረ ቃል ለይተው በማውጣት ሰምና ወርቅ ፍቺ ይሰጣሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ሴቶች በባህል ውስጥ	• የሐረግ አመሠራረት / ስማዊ፣ ፅሣዊ፣ ቅ□ላዊ፣ መስተኻፃት□ዊ፣ ተወሳከ ግሣዊ ሐረግ/ • የዐ/ነገር ሥልቶች /ሐተታዊ፣ትዕዛዛዊ፣ ጥያቄያዊና አጋኖአዊ/ • ከጭውወት፣ ከውይይት፣ ከትምህርታዊ ጉባኤዎች. . . □ሚተላለፕ መልእክቶችን ማ□መዓ • በልዩ ልዩ ርዕሶች የቀረቡ ምንባቦችን ማዳመጥ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • □ር□ር • ውይይት • □መረጽ ማፅኛ ንባብ • የውይይት፣ የክርክርና የንግግር መመሪያ • ከስብሰባ፣ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔቶችና ከመጻሕፍት. . . ማስ□□ሻ መ□ሰት • ፈሊጣዊና ምሣሌያዊ አነጋገሮች • ኀብረ ቃልን በመለየት ቅኔን መአ ታት	• ሐረጋትን ለይቶ በማውጣት በዓይነታቸው መመደብ • የተለያዩ ዐ/ነገሮችን /ሐተ□ዊ፣ ትእዛዛዊ፣ ጥያቄአዊ እና አጋኖአዊ/ በማለት መግለጽ • በተለያዩ ባህሎች ውስጥ የሴቶችን ሚና ከጭወውቶች፣ ከውይይቶች፣ ከትምህር□ዊ ጉባኤዎች... መልእክቶች አዳምጦ ማስታወሻ በመያዝ ማንበብ • በተለያዩ ዘመናት በነበሩ ባህላዊ ሥርአቶች ሴቶች የነበራቸውን ቦታ የሚገልጹ ጽሑፎችን □መረጽ ማፅኛ ንባብ ዘዴን በመጠቀም አንብበው ያገ□ቸውን ሃሣቦች በማነፃፀር በንግግርም ሆነ በ□ሑአ መፅለ□ • ሴቶችን የተመለከቱ ጽሑፎችን አንብቦ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር አዘጋጅቶ ማቅረብ • በሴቶችና በባህል ዙሪያ የውውይት መመሪያን በመከተል መወያየት • ባህል በሴቶች ላይ የሚኖረውን ጥቅምና ጉዳት አስመልክቶ የክርክር መመሪያን በመከተል መከራከር • ለፈሊጣዊ አነጋገር ፍቺ መስጠት • ጅምር ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ማሟላት • ህብረ ቃልን በመለየት የቅኔን ስምና ወርቅ ፍቺ መስጠት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዃል • የተለያዩ የሐረግ ዓይነቶችን በማቅረብ ከስያሜያቸው ጋር እንዲያዛምዱ በመልመጃ ማሠራት • የዐ/ነገር ስልቶችን /ሐተ□ዊ፣ ዓ□ቱ□ዊ፣ አጋኖአዊ/ ለይተው እንዲናገሩ ማበረታታት • በተለያዩ ባህሎች ውስጥ ሴቶች ያላቸውን ሚና በተመለከተ ከልዩ ልዩ ምንጮች ያዳመጡትን ማስታወሻ ይዘው እንዲያነቡ ማድረግ • በተለያዩ ሥርዓቶች ውስጥ ሴቶች የነበራቸውን ቦታ ቤተመጻሕፍት ሄደው፣ የተለያዩ ጽሑፎችን አንብበው በቡድን ሃሣባቸውን በማነፃፀር በንግግርም ሆነ በጽሑፍ እንዲያቀርቡ ማድረግ • □መረጽ ማፅኛ ንባብ ዘዴን ተጠቅመው ሴቶችን የተመለከቱ ጽሑፎች በማንበብ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ጽሑፍ በቡድን አዘጋጅተው በተጠሪያቸው በኩል እንዲያቀርቡ ማበረታታት • በሴቶችና ባህል ዙሪያ የውይይት መመሪያን ተከትለው እንዲወያዩ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • ባህል በሴቶች ላይ ስለሚሰጠው ጥቅምና ስለሚፈጥረው ችግር የክርክር መመሪያን ጠብቆ እንዲከራከሩ ማትረፅ • ለቀረቡላቸው ፈሊጣዊ አነጋገሮች ፍቺ ከመዝገበ ቃላትና ከፈሊጣዊ አነጋገር መጻሕፍት ፈልገው በማምጣት እክፍል ውስጥ እንዲጠያየቁ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • ጅምር ምሳሌያዊ አነጋገሮችን በማቅረብ በትክክለኛ ማሟ□ እንዲያሟሉ ማድረግ • ከተለያዩ የቅኔ መጻሕፍት ቅኔዎችን መርጦ በማቅረብ ህብረ-ቃሉን ለይተው የቅኔዎቹን ስምና ወርቅ ፍቺ እንዲሰጡ ማበረታታታ

ዕምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል ል፤
- የሐረጋትን ዓይነት ከስያሜያቸው ጋር ማዛመዳቸውን ማረጋገጥ፤
- የቀረቡላቸውን የዐ/ነገር ሥልቶች መለየታቸውን መከታተል፤
- ካነበቡትም ሆነ ካዳመጡት ማስታወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- መረጃ አፈላልገው ያገኙትን ሃሣብ በጽሑፍ ወይም በንግግር ማቅረባቸውን ማየት፤
- የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር በቡድን መሪያቸው አማካይነት ማቅረባቸውን መከ□ተል፤
- በመመሪያ መሠረት መወያየታቸውንና መከራከራቸውን መከ□ተል፤
- ጅምር ምሳሌያዊ አነጋገሮችን በትክክል ማሟላታቸውን ማየት፤
- ለፈሊጣዊ አነጋገሮች ከመጻሕፍት ተገቢ ፍቺ መስጠታቸውን ማረጋገጥ፤
- ቅኔን በትክክል መፍታታቸውን ማረጋገጥ።

ምክራአ፡- ዘጠኝ፤ሱስ *(□አለ ቲ□ 6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- የዐ/ነገር ስልቶችን በመከተል ዐ/ነገሮች ይጽፋሉ፤ ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅተው ቃል ጁመሠርታሉ፤ አንቀጽና ግጥም ይጽፋሉ፤ ህብረ ቃል ለይተው ቅኔን ይፈታሉ፣ የተለያዩ መልመጃዎችን በመመሪያው መሠረት ይሠራሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ሱስ	• ተመሳሳይና ተቃራኒ ቃላት • የዐ/ነገር ስልቶች • ቃልን በምዕላድ መተንተን • ሥርዓተ ነጥብ /ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ዓቅስ/ • እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ • መመሪያዎችን ማዳመጥ • □ር□ር • የአንቀጽ ቅርጾች • የልዩ ልዩ ጥያቄዎች መመሪ□ • ፅዓም • ቅኔ	• ቃላትን በተመሳሳይና በተቃራኒያቸው ማዛመድ • የዐ/ነገር ስልቶችን በመከተል ዐ/ነገሮችን ጽፎ ማንበብ • ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅቶ ቃል መመሥረት • የአንድን ቃል እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ዐ/ነገር ሠርቶ ማሣየት • ያዳመጡትን መመሪያ መሠረት በማትረፅ □ር□ር ማካሄት • በተሰ□ው መንደርደሪያ ዐ/ነገር ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በመጠቀም አንቀጽ ጽፎ የአንቀጹን አካሄድ /ቅርጽ/ መፅለ□ • የልዩ ልዩ ጥያቄያችን መመሪያዎች አንብቦ በትክክል መተፅበር • ሱስን በተመለከተ አጭር ግጥም መነአ • የቅኔን ህብረቃል ለይቶ ሰም̣ና ወርቁን መፃፍ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዃል • የዐ/ነገር ስልቶችን በመከተል የተለያዩ ዐ/ነገሮችን እንዲሠሩ በምሳሌ ማሣየት • ስለምዕላድ ምንነት ካለፈው ትምህርት በማስታወስ ምሳሌ ሰጥቶ ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅተው ቃል እንዲመሠርቱ ማድረግ • በአንድ ቃል እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ላይ በዐ/ነገር የተደገፈ ምሳሌ ሰጥቶ በማስረዳት ዐ/ነገር □□ሦሩ እንዲለማመዱ ማገዝ • የክርክር መመሪያን በመከተል በሱስ ጥቅምና ጉዳት ዙሪያ ክርክር እንዲያካሂዱ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • በተሰጠው የመንደርደሪያ ዐ/ነገር ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በመጠቀም አንቀጽ እንዲጽፉና የአንቀጹን አካሄድ /ቅርጽ/ እንዲገልጹ ማትረፅ • ሱስን በተመለከተ አጭር ግጥም እንዲጽፉና እንዲያነቡ ማበረታታት • የቅኔን ህብረ ቃል አውጥተው ሰምና ወርቁን እንዲገልጹ ማድረግ • የተለያዩ የጥያቄ መመሪያዎችን ተከትለው መልመጃዎችን እንዲሠሩ ማትረፅ

ዕምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ድርብና ነጠላ ትዕምርተ-ጥቅሶችን በተገቢ ቦታ መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- በተለያዩ የዐ/ነገር ስልቶች ዐ/ነገሮች መሥራታቸውን መከታተል፤
- ቃላት እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍች እንዲያሳዩ አድርጎ ዐ/ነገር መሥራታቸውን ማየት፤
- ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅተው ቃል መመሥረታቸውን ማየት፤
- በሥርዓቱ ክርክር ማካሄዳቸውን መከ□ተል፤
- በመንደርደሪያ ዐ/ነገር መነሻነት አንቀጽ መፃፋቸውንና የአንቀጹን አካሄድ /ቅርጽ/ ማሣየታቸውን መከታተል፤
- በተሰጣቸው ርዕስ አጭር ግጥም ጽፈው ማንበባቸውን መፈተሽ፤
- ቅኔ መፍታታቸውን ማረጋገጥ፤
- በመመሪያው መሠረት የተለያዩ የመልመጃ ጥያቄዎችን መሥራታቸውን ማየት፡፡

ምክራአ:- አሥር፤ ሥራና ምርት (□እለ ቲ□ 6)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኂላ:- ከግሥ የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን ይመሠርታሉ፤ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን ከጽሑፍ ውስጥ ለይተው ያወጣሉ፤ የንግድ ሥራ ደብዳቤ ይጽፋሉ፤ በሠንጠረዥ የቀረበን መረጃ ወደ ዝርው ጽሑፍና በዝርው ጽሑፍ የቀረበ መረጃን ደግሞ በሠንጠረዥ ያቀርባሉ፤ ልዩ ልዩ መልመጃዎችን በመመሪያው መሠረት ይሠራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-□ሑአ/	የክሂሎት ብቃት	□መማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ሥራና ምርት	• የዐ/ነገር ዓይነቶች • ከግሥ ስምና ቅጽልን መመሥረት • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሐረጋት • ከውይይት መልእክት ማ□መዓ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ከሠንጠረዥ ከ□ቶራአ ፣ ከካርድ • መረጃ ማንበብ • የንግድ ሥራ ደብዳቤ • ዘይቤያዊ አነጋገር /እንቶኔ፣ ምፀትና ግነት/	• በአንቀጽ ውስጥ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን መለየት • ከግሦች የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን መመሥረት • ሥራና ምርትን በተመለከተ አንቀጾችን ሲጽፉ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሐረጋትን መጠቀም • ውይይት ሲካሄድ አዳምጦ የሚተላለፈውን መልእክት ፍሬ ሃሣብ በአጭሩ መፅለ□ • ሥራና ምርትን በተመለከተ ቀስቃሽና አነቃቂ የሆነ ንግግር መናገር • የተደረገ ጠንካራ የሥራ እንቅስቃሴንና የተገኘን ምርት የሚያሳይ የሠንጠረዥ መረጃ ማንበብና ሃሣቡን መፃፍ • የንግድ ሥራ ደብዳቤ መፃፍ • በዘይቤ ለቀረቡ አገላለጾች ዘይቤያዊ ስያሜያቸውን መስጠት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዃል • አን□□ በማቅረብ በ□ስ□ □ሚቶች ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን ለይተው በሠንጠረዥ በማስ□ር እንዲያሣዩ ማድረግ • ከግሥ የተለያዩ ስሞችና ቅጽሎች እንደሚመሠረቱ ምሳሌ በመስጠት ማሠራት **ምሳሌ:-** <u>ዕሥ</u> <u>ስም</u> <u>ቅ□ል</u> ቀ□□ መቅ□አ ቀ□ኝ አቀጣጠፈ መቅ□ኝ□ ቅጥፈት • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን በተቪ ቦታ እየተጠቀሙ ሥራና ምርትን በተመለከተ አንቀጾችን እንዲጽፉ ማበረታታት • ከውይይት ያገኙትን መልእክት በክፍል ውስጥ እንዲገልጹ ማበረታታት • ሥራና ምርትን አስመልክቶ የቅስቀሳና የማነቃቂ□ ንግግር እንዲያደርጉ ማደፋፈር • በሠንጠረዥ በ□ቶራአ በከካር□ የቀረበን መረጃ ወደ □ሑአ እንዲለውጡና በጽሑፍ የቀረበን መረጃ ደግሞ በሠንጠረዥ እንዲገልጹ በማድረግ ማሠራት • የንግድ ሥራ ደብዳቤ አፃፃፍ ናሙና በማሣየት ተመሳሳዷ □በ□ቤ እንዲጽፉና በክፍል እንዲያነቡ ማትረፅ • ዘይቤዎችን በተመለከተ የአዛምድ ጥያቄዎችን አቅርቦ በትክክል እንዲያቀናጁ በምሣሌ ማሣየት

ፅምቶማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ□ተል፤
- ከቀረበላቸው አንቀጽ ውስጥ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን በመለየት በሠንጠረዥ አስፍረው ማቅረባቸውን ማየት፤
- ከግሥ የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን መመሥሪታቸውን ማረጋገጥ፤
- በአንቀጾች ውስጥ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሐረጋት በትክክል መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- ውይይት አዳምጠው መልእክቱን በትክክል መግለፃቸውን መከታተል፤
- በሠንጠረዥ በ□ቶራአ በከካር□ የቀረበን መረጃ ወደ ጽሑፍና በጽሑፍ የቀረበን መረጃ ደግሞ ወደ ሠንጠረዥ መቀየራቸውን ማረጋገጥ፤
- የደብዳቤ አፃፃፍ ስልትንተከትለው የንግድ ሥራ ደብዳቤ መፃፋቸውን ማየት፤
- ልዩ ልዩ መልመጃዎችን በመመሪያው መሠረት መሥራታቸውን መከታተል::